ÂŞÛRÂ GÜNÜ ORUCU VE MUSA İLE FİRAVUN KISSASI

﴿فضل صوم يوم عاشوراء وقصة موسى مع فرعون﴾

[Türkçe — Turkish — تركي]

Hazırlayan

Muhammed Şahin

Tetkik : Ali Rıza Şahin

2009 - 1430

islamhouse.com

﴿ فضل صوم يوم عاشوراء وقصة موسى مع فرعون ﴾

« باللغة التركية »

محمد بن مسلم شاهين

مراجعة: علي رضا شاهين

2009 - 1430

islamhouse.com

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

Hamd, Âlemlerin Rabbi olan Allah'adır. Salât ve selâm, Peygamberimiz Muhammed -sallallahu aleyhi ve sellem-'in, âlinin ve ashabının hepsinin üzerine olsun.

Hiç şüphe yok ki Allah Teâlâ'nın kulları üzerindeki nimetlerinden birisi de, onlara mükâfatlarını vermek ve onları lütfundan fazlalaştırmak için günler ve aylar boyu hayır ve bereket mevsimlerini birbiri ardınca peşpeşe onlara bahşetmesidir. Mübârek hac mevsimi biter birmez, onu kıymetli ay olan Allah'ın Muharrem ayı takip etmiştir.

Peygamber -sallallahu aelyhi ve sellem- bu konuda şöyle buyurmaktadır:

((أَفْضَلُ الصِّيَامِ بَعْدَ رَمَضَانَ شَهْرُ اللهِ الْمُحَرَّمُ، وَأَفْضَلُ الصَّلاَةِ بَعْدَ الْفَرِيضَةِ صَلاَةُ اللَّيْلِ.)) [روا مسلم]

"Ramazan'dan sonra en fazîletli oruç, Allah'ın Muharrem ayı orucudur. Farz namazlardan sonra en fazîletli namaz ise, gece namazıdır."[1]

Peygamber -sallallahu aleyhi ve sellem-'in, Muharrem ayını, Allah'ın ayı olarak adlandırması, bu ayın şeref ve fazîletine delâlet eder. Çünkü Allah Teâlâ, yaratmış olduğu kimi varlıklara özellikler verir, kimisini de kimisinden üstün tutar.

Hasan Basrî -Allah ona rahmet etsin- Muharrem ayı hakkında şöyle demiştir:

"Allah Teâlâ seneyi, mukaddes bir ayla açmış, yine mukaddes bir ayla sona erdirmiştir. Allah katında 12 ay içerisinde kudsiyeti Ramazan ayından daha büyük başka bir ay yoktur."

Âşûrâ orucunun fazîleti hakkında şu hadis rivâyet edilmiştir:

((سُئِلَ عَنْ صَوْمِ يَوْمِ عَاشُورَاءَ، فَقَالَ: يُكَفِّرُ السَّنَةَ الْمَاضِيَةَ.)) [رواه مسلم]

"Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem- Âşûrâ günü orucu hakkında sorulmuş, bunun üzerine o şöyle buyurmuştur:

- Geçmiş yılın (küçük) günahlarına keffâret olur."[2]

---

[1] Müslim

[2] Müslim

{ أَنَّ رَسُولَ اللهِ ﷺ قَدِمَ الْمَدِينَةَ فَوَجَدَ الْيَهُودَ صِيَامًا يَوْمَ عَاشُورَاءَ، فَقَالَ لَهُمْ رَسُولُ اللهِ ﷺ: مَا هَذَا الْيَوْمُ الَّذِي تَصُومُونَهُ؟ فَقَالُوا: هَذَا يَوْمٌ عَظِيمٌ، أَنْجَى اللهُ فِيهِ مُوسَى وَقَوْمَهُ، وَغَرَّقَ فِرْعَوْنَ وَقَوْمَهُ، فَصَامَهُ مُوسَى شُكْرًا فَنَحْنُ نَصُومُهُ. فَقَالَ رَسُولُ اللهِ ﷺ: فَنَحْنُ أَحَقُّ وَأَوْلَى بِمُوسَى مِنْكُمْ، فَصَامَهُ رَسُولُ اللهِ ﷺ وَأَمَرَ بِصِيَامِهِ.)) [متفق عليه]

"Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem- Medine'ye hicret ettiği zaman yahûdileri Âşûrâ günü oruç tutarlarken gördü. Bunun üzerine Rasûlullah-sallallahu aleyhi ve sellem- onlara:

- Bugün tuttuğunuz oruç nedir? diye sordu.

Onlar:

- Bugün Allah'ın, Musa ve kavmini Firavun'dan kurtardığı,Firavun ve kavmini (denizde) boğduğu büyük bir gündür. Musa, Allah'a şükrün bir ifâdesi olarak bugün oruç tuttuğu için, biz de oruç tutuyoruz, dediler.

Bunun üzerine Rasûlullah-sallallahu aleyhi ve sellem- şöyle buyurdu:

- Biz Musa'ya, sizden daha hak sahibi ve layıkız.

Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem- bugün oruç tuttu ve (ümmetine) bugünde oruç tutmayı emretti."[1]

Rivâyetin devamında şöyle buyurmuştur:

((لَئِنْ بَقِيتُ إِلَى قَابِلٍ لَأَصُومَنَّ التَّاسِعَ.)) [رواه مسلم]

"Şayet gelecek yıla kavuşursam, onuncu gün ile birlikte dokuzuncu günü de oruç tutacağım."[2]

Başka bir rivâyette şöyle buyurmuştur:

((خَالِفُوا الْيَهُود، صُومُوا يَوْمًا قَبْله أَوْ يَوْمًا بَعْده.)) [رواه أحمد]

"Yahûdilere aykırı hareket edin.Âşûrâ günü ile birlikte bir gün önce veya bir gün sonra da oruç tutun."[3]

---

[1] Buhârî ve Müslim
[2] Buhârî ve Müslim
[3] Müslim

Başka bir rivâyette şöyle buyurmuştur:

((صُومُوا يَوْمَ عَاشُورَاءَ، وَخَالِفُوا فِيهِ الْيَهُودَ، صُومُوا قَبْلَهُ يَوْمًا أَوْ بَعْـدَهُ يَوْمًا.)) [رواه أحمد وابن خزيمة]

"Âşûra günü oruç tutun ve o günde yahûdilere aykırı hareket edin. O günden bir gün önce veya bir gün sonra da oruç tutun."[1]

Bu sebeple müslümanın aşağıdaki birçok faydaları elde edebilmesi için 9, 10 ve 11. günler olmak üzere üç gün oruç tutmalıdır:

1. Üç gün oruç tutmakla kendisine tam bir aylık oruç sevabı yazılır. Çünkü her iyilik, on katıyla mükafatlandırılır.

Nitekim Peygamber-sallallahu aleyhi ve sellem- her aydan üç gün oruç tutar ve ashâbına da tutmalarını emrederdi.

2. Bu aydaki oruç, Ramazan orucundan sonra en fazîletli oruçtur.

Nitekim Peygamber -sallallahu aelyhi ve sellem- bu konuda şöyle buyurmaktadır:

((أَفْضَلُ الصِّيَامِ بَعْدَ رَمَضَانَ شَهْرُ اللهِ الْمُحَرَّمُ، وَأَفْـضَلُ الـصَّلاَةِ بَعْـدَ الْفَرِيضَةِ صَلاَةُ اللَّيْلِ.)) [روا مسلم]

"Ramazan'dan sonra en fazîletli oruç, Allah'ın Muharrem ayı orucudur. Farz namazlardan sonra en fazîletli namaz ise, gece namazıdır."[2]

3. Muharrem ayının 10. günü ile birlikte 9. ve 11. günlerini tutmakla yahûdilere aykırı hareket edilmiş olur.

4. Peygamber -sallallahu aelyhi ve sellem- örnek alınmış olur.

Nitekim Abdullah b. Abbas'tan -Allah ondan ve babasından râzı olsun- rivâyet olunan hadiste, Peygamber -sallallahu aelyhi ve sellem- bu gün oruç tutmuş ve ashâbına da o günde tutmalarını emretmiştir.[3]

5. Bu oruç, büyük günahlardan kaçınmak şartıyla bir yıl boyunca işlenen küçük günahlara keffâret olur.

---

[1] Ahmed ve İbn-i Huzeyme rivâyet etmişlerdir.Hadisin senedinde İbn-i Ebî Leylâ vardır ki bu şahsın ezberi zayıftır. Ayrıca hadisi Abdurrezzak da rivâyet etmiştir. Beyhakî de İbn-i Abbas'tan mevkûf olarak şu lafızla rivâyet etmiştir:

"Dokuz ve onuncu günleri oruç tutun ve yahûdilere aykırı hareket edin." Hadisin senedi sahîhtir. Abdulkâdir el-Arnaût'un tahkik ettiği İbn-i Kayyim'in 'Zâdu'l-Meâd' adlı eserine (c: 2, s: 69) bakınız.

[2] Müslim

[3] Buhârî ve Müslim

Aslında orucun sevap ve mükâfatı, sınırsızdır.

Nitekim Peygamber -sallallahu aelyhi ve sellem- bu konuda şöyle buyurmaktadır:

((كُلُّ عَمَلِ ابْنِ آدَمَ يُضَاعَفُ لَهُ، الْحَسَنَةُ بِعَشْرِ أَمْثَالِهَا إِلَى سَبْعِ مِائَةِ ضِعْفٍ. قَالَ اللهُ سُبْحَانَهُ: إِلاَّ الصَّوْمَ؛ فَإِنَّهُ لِي، وَأَنَا أَجْزِي بِهِ.)) [متفق عليه]

"Adem oğlunun her ameli için kendisine kat kat sevap verilir. Her iyilik, on katından yedi yüz katına kadar mükafatlandırılır.

Allah Teâlâ buyurdu ki:

- Oruç bunun dışındadır. Zirâ oruç benim içindir ve onun mükafatını da ben veririm."[1]

Bu da orucun sabırdan olmasından dolayıdır.,

Nitekim Allah Teâlâ bu konuda şöyle buyurmaktadır:

﴿... إِنَّمَا يُوَفَّى ٱلصَّٰبِرُونَ أَجْرَهُم بِغَيْرِ حِسَابٍ ﴿١٠﴾﴾ [سورة الزمر من الآية: ١٠]

"(Âhirette) sadece sabredenlere, mükâfatları (tarafımızdan) hesapsız olarak verilecektir."[2]

Kışın tutulan oruç; gündüzü kısa ve soğuk ve sevabı yorulmadan kolayca elde edilen ganimettir. Aynı şekilde yazın tutulan oruç, amellerin en fazîletlisidir.

Musa -aleyhisselâm- ile Firavun Arasındaki Kıssa:

Musa -aleyhisselâm- ile kendisine îmân edenler, yola çıktıkları zaman Firavun ve askerleri, onları takip etmeye başladılar.Nitekim iki topluluk birbirini gördüklerinde, Musa -aleyhisselâm- ile kendisine îmân edenler denize doğru, Firavun ve askerleri de onlara doğru ilerlediler. Musa -aleyhisselâm-'a îmân edenler:

- İşte yakalandık! dediler.

Musa-aleyhisselâm- onlara:

- Asla! (Durum, sizin belirttiğiniz gibi değildir. Onlar bizi yakalayamazlar.) Şüphesiz ki Rabbim (yardımıyla) benimle beraberdir. O bana, (benim ve sizin kurtuluşunuz için) yol gösterecektir."

Allah Teâlâ, Musa -aleyhisselâm-'a:

- Asân ile denize vur!' diye vahyetti.

---

[1] Buhârî ve Müslim

[2] Zümer Sûresi: 10

(Musa -aleyhisselâm- asâsı ile denize vurunca, deniz) derhal yarıldı ve İsrailoğulları topluluğu sayısınca denizde on iki yol açıldı. Musa -aleyhisselâm- ile kendisine îmân edenler, açılan yollara girip diğer taraftan çıktılar. Firavun ve askerleri de denizde açılan bu yollara girip onları takip etmeye başladılar. Allah Teâlâ denize emredince, deniz onların üzerine kapandı. Böylelikle bedenleri denizde boğulmaya, ruhları da sabah-akşam cehennemde ateşle azap görmeye maruz kaldı.

Nitekim Allah Teâlâ bu konuda şöyle buyurmuştur:

﴿ٱلنَّارُ يُعۡرَضُونَ عَلَيۡهَا غُدُوّٗا وَعَشِيّٗاۚ وَيَوۡمَ تَقُومُ ٱلسَّاعَةُ أَدۡخِلُوٓاْ ءَالَ فِرۡعَوۡنَ
أَشَدَّ ٱلۡعَذَابِ ٤٦﴾ [سورة غافر الآية: □□]

"Onlar (Firavun âilesi, kabirlerinde azap olunurlar ve hesap gününe kadar) **sabah-akşam ateşe sunulurlar:**[1] **Kıyâmetin kopacağı gün de** (yaptıkları kötü amellerine karşılık olarak) **Firavun âilesini en şiddetli azaba sokun!**"[2]

Firavun ve askerleri, günahlarının âkibeti sebebiyle, alanlar için bir ibret olmuştur.

Nitekim Allah Teâlâ bu konuda şöyle buyurmuştur:

﴿۞ وَجَٰوَزۡنَا بِبَنِيٓ إِسۡرَٰٓءِيلَ ٱلۡبَحۡرَ فَأَتۡبَعَهُمۡ فِرۡعَوۡنُ وَجُنُودُهُۥ بَغۡيٗا وَعَدۡوًاۖ حَتَّىٰٓ
إِذَآ أَدۡرَكَهُ ٱلۡغَرَقُ قَالَ ءَامَنتُ أَنَّهُۥ لَآ إِلَٰهَ إِلَّا ٱلَّذِيٓ ءَامَنَتۡ بِهِۦ بَنُوٓاْ إِسۡرَٰٓءِيلَ وَأَنَا۠ مِنَ
ٱلۡمُسۡلِمِينَ ٩٠﴾ [سورة يونس الآية: □□]

"Biz, İsrâiloğullarını denizden geçirdik. Firavun ve askerleri, zulmetmek ve düşmanlık etmek için onları takip ettiler.Nihâyet onu boğulma çepeçevre kuşatınca, (Firavun): Gerçekten, İsrâiloğullarının îmân ettiği ilâhtan başka bir ilâhın olmadığına ben de îmân ettim.Ben de müslümanlardanım, dedi."[3]

Bunun üzerine Allah Teâlâ Firavun'a şöyle seslendi:

﴿ءَآلۡـَٰٔنَ وَقَدۡ عَصَيۡتَ قَبۡلُ وَكُنتَ مِنَ ٱلۡمُفۡسِدِينَ ٩١ فَٱلۡيَوۡمَ نُنَجِّيكَ بِبَدَنِكَ لِتَكُونَ
لِمَنۡ خَلۡفَكَ ءَايَةٗۚ وَإِنَّ كَثِيرٗا مِّنَ ٱلنَّاسِ عَنۡ ءَايَٰتِنَا لَغَٰفِلُونَ ٩٢﴾ [سورة يونس الآيتان: □□ – □□]

---

[1] Bu âyet, kabir azabının delillerinden birisidir. Ehl-i sünnet ve cemaat'in ittifakıyla kabir azabı hem ruh, hem de bedene olur. (Tahâviye Akîdesi Şerhi, s: 385)

[2] Ğâfir (Mü'min) Sûresi: 46

[3] Yunus Sûresi:90

"(Ey Firavun! Ölüm sana gelip çattıktan sonra Allah'ın ibâdete lâyık yegâne ilâh olduğuna) **şimdi mi îmân ettin. Oysa** (ölüm gelmeden önce) **sen, Allah'a karşı gelmiş ve** (O'nun yolundan yüz çeviren) **bozgunculardan olmuştun.** (Dolayısıyla can çekiştiğin ve ölümü gördüğün anda tevbe etmen sana hiçbir fayda vermez.) **Bugün,** (helâk olmanı yalanlayanın sana bakması için) **senden sonra gelecek olanlara ibret olman için seni bedeninle yüksek bir yere koyacağız. Şüphesiz ki insanların bir çoğu, âyetlerimizden habersizdirler** (âyetlerimizi ne düşünürler, ne de onlardan ibret alırlar)."[1]

Firavun:

﴿ فَقَالَ أَنَا۠ رَبُّكُمُ ٱلۡأَعۡلَىٰ ٢٤ ﴾ [سورة النازعات الآية: □□]

"(Firavun:) **Ben, sizin en yüce Rabbinizim! dedi.**"[2]

ve:

﴿ وَقَالَ فِرۡعَوۡنُ يَٰٓأَيُّهَا ٱلۡمَلَأُ مَا عَلِمۡتُ لَكُم مِّنۡ إِلَٰهٍ ﴾ [سورة القصص من الآية: □□]

"**Ey ileri gelenler! Ben, sizin için benden başka** (ibâdeti hak eden) **bir ilâh bilmiyorum/tanımıyorum.**"[3]

Deyip durduktan sonra, insanların, onun ölümünün gerçek olduğundan emîn olmaları için deniz onu ölü olarak dışarı attı. İşte zulmün ve haddi aşmanın âkibeti, böyle olur.

Âhiret azabı ise daha çetin ve daha kalıcıdır.

Abdullah b. Abbas'tan -Allah ondan ve babasından râzı olsun- rivâyet olunduğuna göre, kendisine Âşûrâ günü orucu hakkında sorulduğunda o şöyle demiştir:

((مَا رَأَيْتُ النَّبِيَّ ﷺ يَتَحَرَّى صِيَامَ يَوْمٍ فَضَّلَهُ عَلَى غَيْرِهِ إِلاَّ هَذَا الْيَوْمَ يَوْمَ عَاشُورَاءَ، وَهَذَا الشَّهْرَ يَعْنِي شَهْرَ رَمَضَانَ.)) [رواه البخاري ومسلم]

"Peygamber -sallallahu aleyhi ve sellem-'i, bu Âşûrâ günü orucu ile bu Ramazan ayı orucunun dışında, üstün tuttuğu başka bir günün orucunun fazîletini ararken görmedim."[4]

Âşûrâ gününün büyük bir fazîleti ve geçmişten gelen bir kudsiyeti vardır. Âşûrâ günü orucunun fazîleti, peygamberler -Allah'ın salât ve selâmı onların üzerine olsun- arasında bilinmekteydi.

---

[1] Yunus Sûresi:91-92

[2] Nâziât Sûresi: 24

[3] Kasas Sûresi: 38

[4] Buhârî ve Müslim

Nitekim Nuh ve Musa -Allah'ın salât ve selâmı, her ikisinin üzerine olsun- bu günde oruç tutmuşlardı.

Yine Ehl-i Kitab bu günde oruç tutmuştur. Aynı şekilde Kureyş kabilesi de câhiliye döneminde bu günde oruç tutardı.

Peygamber -sallallahu aleyhi ve sellem-'in Âşûrâ orucu konusunda dört hâli vardı:

1. Peygamber -sallallahu aleyhi ve sellem- Mekke'de iken bu orucu tutar, ancak insanlara tutmalarını emretmezdi.

Nitekim Âişe -Allah ondan râzı olsun- bu konuda şöyle demiştir:

((كَانَ يَوْمُ عَاشُورَاءَ تَصُومُهُ قُرَيْشٌ فِي الْجَاهِلِيَّةِ، وَكَانَ النَّبِيُّ ﷺ يَصُومُهُ، فَلَمَّا قَدِمَ الْمَدِينَةَ صَامَهُ، وَأَمَرَ بِصِيَامِهِ، فَلَمَّا نَزَلَ رَمَضَانُ كَانَ رَمَضَانُ الْفَرِيضَةَ، وَتُرِكَ عَاشُورَاءُ، فَكَانَ مَنْ شَاءَ صَامَهُ، وَمَنْ شَاءَ لَمْ يَصُمْهُ.))

[رواه البخاري ومسلم]

"Kureyş, câhiliye döneminde Âşûrâ günü oruç tutardı. Peygamber -sallallahu aleyhi ve sellem- de bu orucu tutardı. Peygamber -sallallahu aleyhi ve sellem- Medine'ye geldiğinde bu orucu tutmayı emretti. Ramazan orucu farz kılınınca, Ramazan orucu farz olarak kaldı, Âşûrâ orucu ise (tutulması emri) terkedildi. Dileyen onu tutar, dileyen de tutmazdı."[1]

2. Peygamber -sallallahu aleyhi ve sellem- Medine'ye geldiği zaman Ehl-i Kitab'ın bu günde oruç tuttuklarını ve bu güne tâzim gösterdiklerini gördü. Peygamber -sallallahu aleyhi ve sellem- de bu konuda emrolunmadıkça Ehl-i Kitab ile mutabık kalmaktan hoşlanırdı. Bu sebeple kendisi bu günde oruç tutmuş, insanlara da bu günde oruç tutmalarını emretmiş ve onları bu konuda teşvik etmiştir. Hatta sahâbe -Allah onlardan râzı olsun-, çocuklarına bile bu günde oruç tuttururlardı.

Nitekim Abdullah b. Abbas'tan -Allah ondan ve babasından râzı olsun- rivâyet olunan hadiste o şöyle demiştir:

((أَرْسَلَ رَسُولُ اللهِ ﷺ غَدَاةَ عَاشُورَاءَ إِلَى قُرَى الْأَنْصَارِ الَّتِي حَوْلَ الْمَدِينَةِ مَنْ كَانَ أَصْبَحَ صَائِمًا فَلْيُتِمَّ صَوْمَهُ، وَمَنْ كَانَ أَصْبَحَ مُفْطِرًا فَلْيُتِمَّ بَقِيَّةَ يَوْمِهِ، فَكُنَّا بَعْدَ ذَلِكَ نَصُومُهُ وَنُصَوِّمُ صِبْيَانَنَا الصِّغَارَ مِنْهُمْ إِنْ شَاءَ اللهُ، وَنَذْهَبُ إِلَى

[1] Buhârî ve Müslim

الْمَسْجِدِ فَنَجْعَلُ لَهُمُ اللُّعْبَةَ مِنَ الْعِهْنِ، فَإِذَا بَكَى أَحَدُهُمْ عَلَى الطَّعَامِ أَعْطَيْنَاهَا إِيَّاهُ عِنْدَ الْإِفْطَارِ.)) [رواه البخاري ومسلم]

"Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem- Âşûrâ günü sabahı Medine'nin çevresindeki Ensâr'ın köylerine elçiler yollar (ve onlara şöyle söylemelerini emrederdi):

- Kim bugün oruçlu halde sabahladıysa, orucunu tamamlasın. Kim de bugün yemiş veya içmişse, günün geri kalan kısmını oruçlu olarak tamamlasın.

Bu emirden sonra biz de bu günde oruç tutar, çocuklarımızdan küçük olanlara Allah'ın izniyle oruç tuttururduk. Onları alıp mescide götürür ve onlara yünden oyuncak yapardık. Çocuklardan birisi yemek için ağladığı zaman, iftara kadar oyalanması için o oyuncağı kendisine verirdik."[1]

3. Ramazan orucu farz kılınınca, Peygamber -sallallahu aleyhi ve sellem- sahâbeye Âşûrâ orucunu tutmalarını emretmeyi ve bunun üzerinde durmayı bıraktı.

Nitekim bu konuda Âişe'nin -Allah ondan râzı olsun- rivâyet ettiği hadis, daha önce geçmişti.İslâm âlimlerinin çoğunluğu, Âşûrâ orucunun müstehap olduğundan emin değillerdir.

4. Peygamber -sallallahu aleyhi ve sellem- hayatının sonunda, Âşûrâ orucunu sadece onuncu günde tutmamaya, hatta orucunda Ehl-i Kitab'a aykırı hareket etmek için bu güne başka bir gün eklemeye karar vermiştir.

Nitekim İbn-i Abbas'tan -Allah ondan ve babasindan râzı olsun- rivâyet olunan hadiste, o şöyle demiştir:

((حِينَ صَامَ رَسُولُ اللهِ ﷺ يَوْمَ عَاشُورَاءَ وَأَمَرَ بِصِيَامِهِ، قَالُوا: يَا رَسُولَ اللهِ! إِنَّهُ يَوْمٌ تُعَظِّمُهُ الْيَهُودُ وَالنَّصَارَى، فَقَالَ رَسُولُ اللهِ ﷺ : فَإِذَا كَانَ الْعَامُ الْمُقْبِلُ إِنْ شَاءَ اللهُ صُمْنَا الْيَوْمَ التَّاسِعَ. قَالَ: فَلَمْ يَأْتِ الْعَامُ الْمُقْبِلُ حَتَّى تُوُفِّيَ رَسُولُ اللهِ ﷺ.)) [رواه مسلم]

"Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem- Âşûrâ günü oruç tuttuğu ve ashâbına da bu günde oruç tutmalarını emrettiğinde, onlar şöyle dediler:

- Ey Allah'ın elçisi! Âşûrâ günü, yahûdi ve hıristiyanların yücelttiği bir gündür.

Bunun üzerine Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem- şöyle buyurdu:

[1] Buhârî ve Müslim

- O halde gelecek yıl olursa, inşaallah (onuncu gün ile birlikte) dokuzuncu günü de tutarız.

İbn-i Abbas dedi ki:

- Gelecek yıl gelmeden Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem- vefât etti."[1]

İbn-i Kayyim -Allah ona rahmet etsin- bu konuda şöyle demiştir:

"Âşûrâ günü orucunun dereceleri üç şekildedir:

Birincisi: En mükemmeli: 9, 10 ve 11. günlerin tutulmasıdır.

İkincisi: 9 ve 10. günlerin tutulmasıdır. Hadislerin çoğu da buna delâlet etmektedir.

Üçüncüsü: Sadece 10 gün oruç tutulmasıdır.

İbn-i Abbas gibi ilk müslümanlardan bir topluluk, Âşûrâ orucunu yolculuk halinde de tutarlardı.

Nitekim bu konuda şöyle demişlerdir:

"Ramazan orucundan yolculukta tutulmayan günler sayısınca, Ramazan dışında yılın başka günlerinde kaza edilebilir.Fakat Âşûrâ orucu kaza edilemez."

Âşûrâ orucu hakkında rivâyet edilen en ilginç şey ise, vahşi hayvanlar, sürüngenler ve karıncalar bile bu günde oruç tutarlardı. Bu orucun fazîletlerinden birisi de bu gün, Allah Teâlâ'nın bir topluluğu bağışladığı, başka bir topluluğu da bağışlayacağı bir gündür.

Nitekim aşağıdaki hadis bu konuda delildir:

((عَنْ عَلِيٍّ قَالَ: سَأَلَهُ رَجُلٌ فَقَالَ: أَيُّ شَهْرٍ تَأْمُرُنِي أَنْ أَصُومَ بَعْدَ شَهْرِ رَمَضَانَ؟ قَالَ لَهُ: مَا سَمِعْتُ أَحَدًا يَسْأَلُ عَنْ هَذَا إِلاَّ رَجُلاً سَمِعْتُهُ يَسْأَلُ رَسُولَ اللهِ ﷺ وَأَنَا قَاعِدٌ عِنْدَهُ، فَقَالَ: يَا رَسُولَ اللهِ! أَيُّ شَهْرٍ تَأْمُرُنِي أَنْ أَصُومَ بَعْدَ شَهْرِ رَمَضَانَ؟ قَالَ: إِنْ كُنْتَ صَائِمًا بَعْدَ شَهْرِ رَمَضَانَ، فَصُمِ الْمُحَرَّمَ؛ فَإِنَّهُ شَهْرُ اللهِ، فِيهِ يَوْمٌ تَابَ فِيهِ عَلَى قَوْمٍ، وَيَتُوبُ فِيهِ عَلَى قَوْمٍ آخَرِينَ.)) [رواه الترمذي]

"Ali b. Ebî Tâlib'den -Allah ondan râzı olsun- rivâyet olunduğuna göre, o şöyle demiştir:

Bir adam kendisine:

-Ramazan ayından sonra hangi ayda oruç tutmamı emredersin? diye sordu.

---

[1] Müslim

Ali -Allah ondan râzı olsun- ona dedi ki:

-Ben, Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem-'in yanında otururken bir adamdan başka hiç kimsenin bu konuda sorduğunu işitmedim.

Adam:

- Ey Allah'ın elçisi! Ramazan ayından sonra hangi ayda oruç tutmamı emredersin? diye sordu.

Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem- buyurdu ki:

- Ramazan ayından sonra oruç tutmak istersen, Muharrem ayında oruç tut. Çünkü Muharrem ayı, Allah'ın ayıdır. Bu ayda öyle bir gün vardır ki, Allah o günde bir topluluğu bağışlamış, yine o ayda başka bir topluluğu bağışlayacaktır."[1]

[1] Tirmizî. Daha geniş bilgi için: İbn-i Receb'in: "Letâifu-l-Meârif" (s:45-53) adlı eseri ile İbn-i Kayyim'in "Zâdu'-l-Meâd" (c:1, s:349) adlı eserine bakınız.